

Fogh og den indendørs religion

I et længere debatindlæg i Politiken har statsminister Anders Fogh Rasmussen under overskriften "Hold religionen indendørs" gentaget, modificeret og skærpet sine tidligere udtalelser om religionernes fyldningsgrad i det offentlige rum¹

Af Erling Tiedemann

Statsminister Anders Fogh Rasmussens udtalelser om religion den 15. februar 2006 i DR2-programmet *Profilen* gav dengang anledning til indsigelser.² "Vi skal passe på, at religionen ikke kommer til at fylde for meget i det offentlige rum," sagde han, men hvor meget for meget? Og hvad ville være passende? Det gav statsministeren ingen antydning af og ingen eksempler på. Han forholdt sig derfor heller ikke til det faktum, at når religionerne overhovedet fylder i det offentlige rum og den offentlige debat, så er det et resultat af ytringsfrihedens frie brug. Ytringsfrihed og religionsfrihed er uadskillelige, og det fremstod derfor som uden indre sammenhæng, når Anders Fogh Rasmussen på den ene side understregede, at vi skal have et samfund med tolerance, religionsfrihed og respekt for det enkelte menneskes religiøse overbevisning, og på den anden side ville frakende denne religiøse overbevisning fuld borgerret i det offentlige rum.

Naturligvis rummede Anders Fogh Rasmussens ord om, at religion ikke skal gøres til et samfundsspørgsmål, og at politik og religion ikke må blandes sammen, også en sandhed – den har blot ikke noget at gøre med ytringsfrihed og "fyldningsgrad" i det offentlige rum. Her må der kunne være fri debat. A-religiøse eller anti-religiøse livstolkninger har ikke større ret i dette offentlige rum end dem, der hviler på en tro på Gud – men det syntes statsministeren ikke at have blik for.

---

¹ Dagbladet Politiken, 20. maj 2006, 3. sektion, side 6

² Se dagspressen fra de efterfølgende dage. **Klik i samme forbindelse her** for at læse catholica.dk-artikel #1099 med overskriften "Fogh og Religionen"

Anders Fogh Rasmussens ord i TV var dengang tydeligvis en proklamation, som han havde forberedt og lært udenad hjemmefra. Det var noget, han ville slå fast med syvtommersøm. Men der var under respekt af de meget begrænsede rammer, som en TV-udsendelse giver, også tale om en meget kort og derfor tilsvarende firkantet udtalelse, som statsministeren øjensynligt nu føler trang til at supplere.

Hans seneste debatindlæg i Politiken rummer derfor ikke kun gentagelser, men også tilføjelser, der modificerer det sagte – samt enkelte udsagn, der skærper holdningen.

Det er tilfredsstillende, at statsministeren nu er nået til den forståelse, at selv om man skal skelne mellem religion og politik, så er det ikke menneskeligt muligt at skille det ad:

"Vi bør også indse, at det enkelte menneske ikke sådan træder ind og ud af sin religiøse overbevisning, alt afhængigt af, om den pågældende – billedligt talt – befinder sig i sit lønkammer eller i det offentlige rum. Den religiøse overbevisning påvirker naturligvis personens holdninger til mange af de temaer, der diskuteres i det offentlige rum, ligesom troen for nogle også er en tilskyndelse til bestemte handlinger, deltagelse i det offentlige liv, frivilligt arbejde eller andet. På den måde påvirker troen både holdninger og handlinger. Det er uomgængeligt. I den forstand vil religionen altid være til stede i det offentlige rum – i hvert fald i et frit samfund. [...] Den danske historie og kultur og det danske samfund er gennemsyret af kristen tænkning – ganske enkelt, fordi de fleste danskere er kristne. Og naturligvis betyder det noget i et folkestyre, hvad flertallet tror på. I den forstand kan religion og politik ikke ganske adskilles."

Men det er samtidig tankevækkende, at statsministeren har en så urealistisk og fortrængende holdning til virkeligheden omkring Den danske Folkekirke. Han afviser, at religion og politik i den forbindelse er rodet sammen, og han benægter, at landets største kristne trossamfund er en statskirke – til trods for, at enhver uildet ekspert i statsret eller kirkeret vil kunne fortælle ham det. Anders Fogh ønsker også at fastholde det standpunkt, at Folkekirken ikke bør have ret til at forkynde evangeliet og udlægge dets etiske konsekvenser uden for kirkerummet:

"Vi bør fastholde det princip, at der ikke er en enkelt myndighed eller autoritet, som kan udtale sig på vegne af folkekirken. Kirken har ikke – og skal ikke have – nogen ydre magt. Og ingen kan tale på dens vegne. Det er godt, for derved mindsker vi risikoen for, at en snæver kreds tiltager sig retten til at udlægge de hellige tekster på en bestemt, autoriseret måde. Derfor afviser jeg også kategorisk enhver tanke om at lade folkekirken lede af et kirkeråd eller en synode. En sådan instans ville med usvigelig sikkerhed begynde at udtale sig på kirkens vegne i alle mulige samfundsspørgsmål. Og så ville religion og politik for alvor blive blandet sammen og fylde uforholdsmæssig meget i den offentlige debat."

At statsministerens politiske forhåndsafvisning af lovforslag om et kirkeråd eller en synode for alvor er udtryk for en sammenblanding af religion og politik og for statsmagtens siddende på folkekirken, synes helt at undgå hans opmærksomhed.

Det er tilfredsstillende, at Anders Fogh Rasmussen udtrykker erkendelse af, at anti-religion kan være katastrofal:

"På den anden side har vi også set grufulde eksempler på, hvad der sker, når skruppelløse diktatorer lader deres egen ideologi fortrænge religionen og ophøjer sig selv til verdens frelsere. Hitler, Stalin, Mao, Pol Pot m.fl. har dusinvis af millioner af menneskers liv på samvittigheden. De gjorde ideologien til religion og sig selv til gud."

Men samtidig afslører statsministerens debatindlæg, at han stadig ikke har fået tænkt tingene ordentligt igennem og fået sin berømte drejebog færdig, når det handler om religion. Umiddelbart lyder det rigtigt, når han skriver:

"Den enkelte troende må afstå fra at kræve, at personer uden for ens egen tro skal overholde ens egen tros religiøse bud i det offentlige rum. Vi har en trosfrihed, hvilket indebærer, at den enkelte kan tro på lige, hvad man vil. Og udøve sin religion frit inden for de rammer, loven sætter. Men troende kan ikke kræve, at andre personer overholder de forbud, påbud og ritualer, man hævder for sig selv."

– men han overser ganske, at det offentlige rum er fyldt med krav om, at folk skal overholde forbud, påbud og ritualer – krav, som ikke fremsættes af mennesker, der vedkender sig en religiøs tro, men af alle mulige andre. Statsministeren sidder derfor fortsat fast i den misforståelse, at religionerne ikke bør tillade sig at forholde sig offentligt til, hvad enhver i øvrigt er fri til at forholde sig til i det offentlige rum. Selv om Anders Fogh Rasmussen selv tager afstand fra ideen om et forbud mod, at muslimske kvinder bærer tørklæde – "lad dog dem om det!" siger han meget fornuftigt – så indser han ikke, at muslimske kvinder, der argumenterer religiøst *for* tørklædet, må have samme uanfægtede ret til at gøre det i det offentlige rum som ikke-muslimske kvinder, der argumenterer a-religiøst *imod* det.

Statsministeren har øjensynligt følt, at hans ord i TV den 15. februar ikke kunne stå alene, men måtte have et supplement. Det kan man kun tilslutte sig. Men forsøget på at rette skuden op har desværre ikke forhindret yderligere kæntring.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk